

FRÅN PILOTER TILL UTREDARE

Den 29 oktober firade Glesbygdsverket sin 10-åriga existens. Tioårsringen firades med mottagning, tal och fest.

Verket startade under namnet Glesbygdsmyndigheten 1991 för att utveckla det arbete som påbörjats av den statliga glesbygdsdelegationen. Den inrättades 1977 på initiativ av dåvarande industriministern Nils G. Åsling.

Till en början arbetade myndigheten mycket med att starta och driva utvecklingsprojekt av "pilotkaraktär" för att hjälpa till att bygga kunskaper om metoder och vägar för landsbygdsutveckling. Projektverksamheten minskade under 90-talet successivt allteftersom länsstyrelsernas projektverksamhet växte.

1995 bytte myndigheten namn till Glesbygdsverket. Genom EU-medlemskapet samma år fick verket en rad nya arbetsuppgifter inom strukturfondernas Mål 5b samt LEADER II-programmen. Under senare delen av 90-talet har verket utvecklat analys- och utredningsrollen i takt med att efterfrågan på denna typ av kompetens har vuxit. 1999 förändrades uppdraget genom att projektverksamheten helt försvann och tonvikt lades på utredning, analys och sektorsamordning.

Uppgifterna har hela tiden ökat i omfattning och från att ha haft ett 15-tal anställda under första delen av 90-talet sysselsätter Glesbygdsverket idag ca 35 personer.

Nuvarande och före detta generaldirektör – Pia Enochsson och Marianne Ståhlberg samt jordbruksminister Margareta Winberg.

Riksdagsmännen Rune Berglund och Berit Andnor uppvaktade med blommor.

Nils G. Åsling – ursprunglig initiativtagare.

GLESBYGDSVERKET 10 ÅR

Några Glesbygdsverkare – Mats Elg, Gunilla Eriksson, Anna-Karin Johansson, Jan Molde m fl.

Susan Lundgren och Pia Enochsson tar emot en strid ström av gäster – här Torsten Medalen och Lisbeth Björk, LRF.

Verket uppvaktas av Katarina Grut, Svenska institutet för social ekonomi. Många hyllade tioårsringen i tal – här Bengt Almkvist, Skärgårdarnas Riksförbund och Glesbygdsverkets styrelse.

T. h. Maria Gustafsson, Glesbygdsverket och Sture Öberg, ITPS.

FOTO: LENNART JONASSON

GLESBYGDSVERKET UPPHANDLAR NÄTVERK FÖR LEADER+

Leader+ är EU:s gemenskapsinitiativ som stödjer nydanande utveckling på landsbygden. Det Svenska nätverket för Leader+ ska sprida information om programmets resultat och effekter. I uppgifterna ingår bland annat att ansvara för en webbplats och databas med information om verksamheten samt att skapa fysiska mötesplatser mellan landsbygdsutvecklare och andra aktörer.

Nätverket ska vara verksamt 2002-2008. Den nätverksfunktion som nu upphandlas har en budget på 1 620 000 euro (ca 13,8 miljoner sek). Budgeten är alltså på förhand given.

Anbud lämnas senast den 4 december 2001 och ska baseras på upphandlingsunderlag med bilagor som finns utlagda på webbplatsen www.glesbygdsverket.se. Glesbygdsverkets utredare Elisabet Olofsson och Carolina Schönbeck kan lämna kompletterande upplysningar på telefon 063-57 67 00.

NÄTUNIVERSITET DISKUTERADES PÅ E-KONFERENS

Planerna för det Nätuniversitet som regeringen föreslog i en proposition tidigare i höstas tar nu fastare form. Men många frågor återstår ännu kring utformningen av detta universitet som ska erbjuda högskoleutbildning i alla delar av landet. För att diskutera några av de frågorna hölls i månadsskiftet oktober/november en e-konferens på SVERD:s (Svenska Riksorganisationen för Distansutbildning) initiativ.

– Det som väckte störst intresse var frågan om vilka målgrupper Nätuniversitetet i första hand är tänkt för, vilka utbildningar som kan vara intressanta för dem samt vilka krav på genomförandet som dessa förutsättningar för med sig, säger Marlen Ljusberg, utredare på Glesbygdsverket och moderator för e-konferensen. Dessutom diskuterades frågor som hur avancerat teknisktödet skall/kan vara samt hur samverkan skall ske med de lokala och regionala nivåerna, exempelvis i form av lärcentra och nätverk av olika slag.

Vid Skärgårdsforums besök på Sandhamn guidade Pia Södergren från Sandhamnsområdets Intresseförening deltagarna runt på ön. Fr v Christian Lagerwall, Sjöfartsverket, Pia Enochsson, Glesbygdsverket, Peter Malmsten, Glesbygdsverket, Carl Gustaf Dahlén, Kustbevakningen, Pia Södergren, Kjell Eriksson, Länsstyrelsen i Stockholms län.

Skärgårdsforum på Sandhamn

Vid det nationella Skärgårdsforum som hölls på Sandhamn 25-26 oktober diskuterades en rad viktiga frågor.

Aktuellt just nu är kustnära fiske, skärgårdens boendefrågor, strandskyddet, läget i Mål 2 Öarna, utvärderingen av Mål

5b Skärgård, utbildningsfrågor, propositionen för regional utveckling och översynen av det nationella handlingsprogrammet för skärgården.

Nästa Skärgårdsforum planeras äga rum i Luleå skärgård den 30-31 maj 2002.

– Glöm inte landsbygden när regionerna ska utvecklas

– I och med propositionen om regional utvecklingspolitik fortsätter regeringen enligt linjen att de unika möjligheter som finns i varje region ska nyttjas. Det är bra, men man får se upp så att inte landsbygden tappas bort när den nya politiken för regional utveckling ska tillämpas i praktiken. Det säger Maria Gustafsson, utredare på Glesbygdsverket, och tidigare expert i den regionalpolitiska utredningen.

SEKTORSANSVAR

I den proposition som regeringen presenterade i slutet av september sägs att den nya regionala utvecklingspolitiken ska omfatta såväl glesbygdsregioner som storstadsregioner. Därmed finns det, enligt regeringen, inget motiv för att behålla en speciell politik för landsbygden som en separat del av utvecklingspolitiken.

Regeringen tar också tydligare steg mot att skapa en politik där varje sektor av samhället måste öka sitt ansvar för att alla delar av landet ska utvecklas.

– Det ger troligen ett bättre resultat än den nuvarande regionalpolitiken, säger Maria Gustafsson. Men man måste vara medveten om att det förutsätter uppföljning från central nivå.

GLESBYGDSVERKETS FÖRSLAG
Propositionen innehåller flera förslag som Glesbygdsverket bidragit med underlag till. Här är några:

- Tydligare mål och skärpta rapporteringskrav ska göra att myndigheter tar sitt ansvar för regional utveckling på ett bättre sätt. Enligt Glesbygdsverket borde styrningen också ha gällt de statliga bolagen.
- Inom serviceområdet föreslås pengar till lokala utvecklingsprogram.
- Inom utbildningsområdet anslås särskilda pengar för uppbyggnad av lokala lärcentra. Möjligheten till distansutbildning ska också förbättras.

Margit Hallström, Birgitta Rhodin och Birgith Malm.

Inez Backlund, Britt Elénus och Harald Tirén.

Susan Lundgren, Marianne Bull, Mikael Lindau m fl.

Ingrid Wänseth, Marianne Stålberg, Carin Stagnell m fl.

Pia Enochsson och Birger Ekerlid.

10 ÅR Tioårsfirandet fortsatte på kvällen för verkets nuvarande och före detta personal.

Jan Kallin, Jan Cederwörn och Ingrid Mars.

Anne-Louise Holm och Per-Erik Rydén.

B

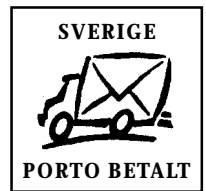

FOTO: LENNART JONASSON

Påverkan eller opinionsbildning – tio år med Glesbygdverket.

I Glesbygdverkets instruktion står det att verkets uppgift är att påverka utvecklingen i gles- och landsbygd.

Påverka kan man göra på många sätt men det ska inte blandas samman med opinionsbildning som är en uppgift för partier, intresseorganisationer och andra opinionsbildare.

Det är många som har uppfattningar om utvecklingen i landets gles-, landsbygds- och skärgårdsområden men det är få som har fakta att luta sig mot i sin argumentation. Att påverka genom att redovisa fakta är viktigt. Det är dessa fakta som opinionsbildare kan använda sig av i sitt arbete och det är med faktakompletteringar som offentliga aktörer ges ett bättre underlag för viktiga beslut. Det är med faktaredovisningar som Glesbygdverket ska påverka beslutsfattandet. Vi har aldrig haft en opinionsbildande roll, ska inte ha det och kommer som statlig myndighet aldrig att få det heller. Det är viktigt att skilja dessa roller åt. I vårt dagliga arbete strävar vi ständigt efter att inte kliva över gränsen till opinionsbildning och avstår ofta av det skälet, till skillnad från många andra myndigheter, från att delta i debatter med politiker eller TV-debatter där vi tror att vi felaktigt kan uppfattas som opinionsbildare.

Att påverka betyder heller inte att Glesbygdverket tar över andras operativa sektorsansvar. Vi skall komplettera med underlag om förutsättningar för utveckling i landsbygd och även föreslå nödvändiga förändringar. En sådan påverkansprocess är lång och mödosam i kunskapsbaserade organisationer och därför är det många års påverkansarbete som ligger bakom den positiva "ketchup-effekt" vi nu ser. Regeringen har denna höst presenterat fyra olika propositioner som belyser detta väl. På en lång rad områden har våra underlag, utvärderingar, studier, rapporter och förslag fått genomslag, ofta med direkt hänvisning till oss. Det gäller förslag inom såväl politiken om regional utveckling som inom infrastrukturområdet, serviceområdet, högskoleområdet och boendefrågor.

Ett återkommande dilemma för oss och andra myndigheter med påverkansuppgift är att påvisa att beslut och resultat direkt kan hänföras till just vår specifika insats. Nu råder det ingen tvekan om att vi bidragit med viktiga underlag vilket torde glädja inte bara oss och vår uppdragsgivare utan framför allt alla de människor och företag som berörs i landets landsbygdsområden.

SERVICEDATABASEN NU I DRIFT

Nu finns Sveriges servicedatabas tillgänglig på Internet. Den innehåller samlad information om svenska folkets tillgång till service, vilka förändringar som har skett de senaste åren och vad det betyder för befolkningen om serviceutbudet förändras.

I första omgången är det handläggare på länsstyrelser och centrala servicegivare som kan hämta uppgifter från databasen. Även kommuner, byalag och utvecklingsgrupper ska i framtiden kunna ha nytta av den.

För närvarande omfattar databasen fem servicetyper; dagligvaror, post, bank, systembolag och apotek. Den kommer också att kompletteras med uppgifter om bensinförsäljning och viss offentlig service; skolor, sjukhus, vårdcentraler och ambulansstationer.

Utvecklingen av Sveriges servicedatabas sköts av Konsumentverket och Glesbygdverket i samarbete. Projektledare är Lars Jönsson på Konsumentverket (huvudansvarig) och Johan Krabb på Glesbygdverket. Mer information om databasen finns på www.servicedatabasen.com.

DIARIUM PÅ NÄTET!

Nu har Glesbygdverket lagt ut diariet på webbplatsen www.glesbygdverket.se

Den lösning som valts är utläggning av postlistan med inkommande och utgående ärenden. Med hänsyn till personuppgiftslagen tas eventuella personnamn bort innan listorna offentliggörs på nätet.

- Till en början lägger vi ut postlistan en gång i veckan, berättar verkets registrator Carin Stagnell. Postlistorna vecka för vecka ligger sedan kvar och kan klickas fram ur databasarkivet.

Är någon intresserad av ett visst ärende på listan får man ringa registrator eller e-posta önskemål om att få se handlingarna.

E-postadressen är diariet@glesbygdverket.se

REDAKTION Birgitta Rhodin, 063-57 67 11

Vill du komma med på vår sändlista, hör av dig till: Margit Hallström, 063-57 67 20.

ANSVARIG UTGIVARE Mats Elg

Glesbygdverket

Samuel Permans gata 2, 831 30 Östersund

TEL 063-57 67 00, FAX 063-57 67 99

E-POST info@glesbygdverket.se

HEMSIDA www.glesbygdverket.se